

ÇEŞİTLİ MISCELLANEOUS

Yeni Tıpta Uzmanlık Tüzüğü'nün Getirdikleri ve Götürdükleri

Ülkemizdeki mezuniyet sonrası tıp eğitiminin koşullarını belirleyen Tababet Uzmanlık Tüzüğü 1928 yılında çıkartılan 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına dair Kanununun 9.maddesi uyarınca hazırlanmış olup bugüne kadar 7 kez yenilenmiştir. 1973 yılında çıkartılan son tüzüğün üzerinden 29 yıl geçmiş ve bu süre içerisinde bu tüzükte 7 kez değişiklik yapılmıştır.

Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nün güncelleştirilmesi çalışmaları 1994 yılından itibaren Türk Tabipleri Birliği'nin yoğun çabaları ve bu arada kurulan Uzmanlık Dernekleri Koordinasyon Kurulu ile kamuoyu gündemine ağırlıklı bir şekilde oturmuştur. Söz konusu çabalar 1995-1997 yılları arasında ilgili taraflar olan Sağlık Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu ve Türk Tabipleri Birliği ile derneklerin uzlaştığı bir çerçeveye ulaşmıştır. Bu uzlaşma metni Danıştay tarafından onaylanarak 11.7.1997 günlü ve E:1996/39, K:1997/87 sayılı karar ile Başbakanlığa gönderilmiş ancak Refah-Yol Hükümeti'nin değişmesi sonucu Resmi Gazete de yayımlanarak yürürlüğe girmeden yeniden Sağlık Bakanlığı'na geri gönderilmiştir. Ne kadar üzücüdür ki o tarihten itibaren günümüze kadar bu tüzük işbaşına gelen hükümetler ve Sağlık Bakanları tarafından hem bekletilmiş, hem de elde ettiğimiz haklara ters düşen düzenlemelerle yeniden değiştirilerek 19 Haziran 2002 tarihinde beklentilerimizin çok ötesinde bir tüzük olarak karşımıza gelmiştir.

Bu yeni tüzüğün genel özelliklerle içerdiği en önemli değişikliklerin Tıpta Uzmanlık Kurulu'nun kompozisyonu ve işlevleri, bunun yanı sıra Eğitim Kurumlarının Değerlendirme Komisyonu, Ana Uzmanlık Dallarını Müfredat Komisyonlarının oluşumu, asistanların uzmanlık eğitimlerinin son yıllarında gireceği yeterlik sınavı, uzmanlık sınavındaki yeni oluşturulan karma jüriler ve ekli çizelgedeki değişiklikler olarak özetlemek mümkündür.

Yukarıda saydığımız önemli değişiklikleri aşağıda maddeler halinde özetleyecek olursak;

1-İsim değişikliği: Tababet Uzmanlık Tüzüğü'nün ismi Tıpta Uzmanlık Tüzüğü olarak, Tababet Uzmanlık Kurulu ise Tıpta Uzmanlık Kurulu olarak değiştirilmiştir. (Madde:5)

2-Kapsam değişikliği: Yeni çıkan tüzüğe göre tıp doktoru ve diş hekimliği dışında kalan meslek sahiplerine tıpta uzmanlık için başvuru olanağı ortadan kaldırılmıştır. (Madde:1)

3-Eğitim Sorumluları: Yeni tüzük ile profesör, doçent ve 3 yıllık uzman olan yardımcı doçentler ile eğitim hastanelerinde şef ve şef yardımcıları eğitim sorumlusu olarak belirlenmiştir. (Madde:3)

4-Tıpta Uzmanlık Kurulu: Eski tüzükteki 13 üncü maddeye göre yapılan değişiklikle 11 kişiden oluşan kurul dış hekimleri fakültelerinin temsilcilerinin de katılımıyla 19 sayısına ulaşmaktadır. Dış hekimlerinin yalnızca kendilerine ait konuların görüşüleceği kurul toplantılarına katılacakları tüzükte belirtilmektedir. Bu yeni oluşan kompozisyonda Sağlık Bakanlığı ve tıp fakülteleri eşit üyeye temsil edilirken Türk Tabipleri Birliği'nin bir üye ile temsiliyeti kabul edilemeyecek bir husustur. Yukarıda sözü edilen ve 1997 yılında Danıştayca onaylanarak Başbakanlığa yollanan tüzük taslağının ana gerekçesinde Türk Tabipleri Birliği'nin ve uzmanlık derneklerinin bu kurulda daha geniş katılımı temsiliyeti savunulmakta ve bu kompozisyon Danıştay tarafından da bilimsel yönden gerekli ve uygun görülmüştür ifadesi yer almaktadır. Bir önceki tüzükte üyelerin ilk toplantıda başkanını, kendi aralarından seçer hükmü bulunmasına karşın, yeni tüzükte bu hüküm değiştirilerek otomatikman Sağlık Bakanlığı Müsteşarı bu kurulun başkanı olmuştur. Tüm kurullarda görev alacak üyeler için eğitim sorumlusu özelliği taşımaları yani profesör, doçent, 3 yıllık yardımcı doçent, şef ve şef yardımcıları özellikleri aranırken yeni tüzükte Müsteşar için herhangi bir nitelik getirilmemiştir. (Madde: 5)

Tababet Uzmanlık Kurulu'nun görevleri eski tüzükte madde 15'de "Tıp fakülteleri, diş hekimliği fakülteleri ve Gülhane Askeri Tıp Akademisi dışında kalanlar için" şeklinde iken; yeni getirilen Tıpta Uzmanlık Kurulu'nda ülkemizdeki tüm eğitim hastaneleri üzerinde bir yaptırım ve denetim yetkisi oluşturulan bu kurula verilmektedir. Dolayısıyla kurulun yetkileri son derece genişletilmektedir.(Madde:6)

5-Eğitim Kurumlarını Değerlendirme Komisyonu: Tüzük ile ilk kez oluşturulan Eğitim Kurumlarını Değerlendirme Komisyonu'nun görevi uzmanlık eğitimi verecek sağlık kurumlarının fiziki yapısı, ya-

tak sayısı, eğitim araç gereç ve personel durumu yönünden sahip olmaları gereken asgari nitelik ve standartları tespit etmek, periyodik olarak veya gerekli görülen hallerde incelemek, değerlendirmek ve varsa eksikliklerin giderilmesine ilişkin karar almak olarak belirlendi. Bu komisyonda da Sağlık Bakanlığı ve SSK eğitim hastaneleri tıp fakülteleri ile birlikte eşit sayıda temsil edilirken, Türk Tabipleri Birliği'nin 1 üye ile temsil edilmesi kabul edilemez bir gerçektir. (Madde: 7)

6-Uzmanlık dalları eğitim ve müfredat komisyonları: Tüzük ile her uzmanlık dalı için eğitim birimlerinin fizik yapısı, yatak sayısı, eğitim araç gereç ve personel durumu yönünden sahip olmaları gereken asgari nitelik ve standartlarını tespit etmek, eğitim müfredat programını, en az yapılması gereken ameliyatlara ilişkin mesleki uygulama ve bilimsel çalışmalar ile uzmanlık ana dallarının rotasyonlarını belirlemek amacıyla eğitim ve müfredat komisyonları oluşturulmuştur. Bu komisyonlarda da Bakanlık, eğitim hastaneleri ve tıp fakülteleri eşit üyeler ile temsil edilirken Türk Tabipleri Birliği 1 üye ile temsil edilmektedir. (Madde:9)

Yukarıda oluşturulan bu üç kurul ve komisyonlar tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 4 ay içinde oluşturulacak ve bunlarla ilgili yönetmeliklerde 6 ay içerisinde çıkarılacaktır.

Oluşturulan bu üç kurulda (madde 5,7,9) Türk Tabipleri Birliği'nin ve uzmanlık derneklerinin katılımları Danıştay'daki tüzükte eşit üye katılım ile belirlenmişken bu tüzükte temsiliyet 1'er üye aşamasına indirilmiştir. Bu haksızlığı kabul etmemiz hiçbir şekilde mümkün değildir. Çağdaş dünyaya uyan bir tüzük yaptıklarını ifade eden Sağlık Bakanlığı yetkilileri bu yeni kompozisyonla ne kadar çağdaş kaldıklarını bir kez daha gözler önüne sermişlerdir.

7-Eğitim yetkisinin verilmesi ve kaldırılması: Uzmanlık eğitimi verecek olan veya veren kurum ve birimler ile eğitim sorumluları hakkında, yapılan inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, Tıpta Uzmanlık Kurulunca eğitim yetkisinin verilmesine veya kaldırılmasına karar verilebilecektir. (Madde:11)

8-Yeniden sınava girecek adayların puanlarını düşürme: Tüzük uyarınca asistanlığa başladıktan sonra kurul veya uzmanlık dalı değişikliği için yeni-

den sınava girenlerin mesleki bilgi puanının %3 oranında düşürülmesi uygulaması getirilmektedir. (Madde:17)

9-Asistan Karneleri: Asistanlığa başladıktan sonra her asistana bir karne verileceği bu karneye eğitim sorumlusu tarafından ve kurum amiri tarafından asistanlık süresince yapmış oldukları tüm teorik ve pratik etkinliklerin yazılacağı ve uzmanlık giriş sınavı öncesi sınav jürisine verileceği ve bu konu ile ilgili şekil, kapsam ve kullanımını içeren bilgileri yönetmelikle belirleneceği hükmü getirilmiştir. (Madde 24)

10-Uzmanlık Tezi-Yeterlilik Sınavı-Uzmanlık Sınavı: Sınavlarda üst üste 2 kez başarısız olma halinde asistanlığa son verileceği hükmü dikkati çekmektedir. Ayrıca bu tüzükte ilk kez asistanın eğitim süresinin son yılı içerisinde gireceği, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezleri tarafından yapılan yılda en fazla 3 kez ilgili uzmanlık alanını kapsayacak biçimde ve test usulü ile yapılan (madde:26) yeterlilik sınavı getirilmiştir. Uzmanlık sınavı, yılda en az dört kez uygulamalı olarak yapılacaktır. Daha önce bu yönde bir düzenleme yer almıyordu. Uzmanlık sınav jürilerinin Bakanlıkça kur'a ile belirleneceği ve eğitim hastanelerinde ve tıp fakültelerinde karma jürilerin oluşturulacağı hükmü getirilmiştir. (Madde: 25,26,27,28,29)

Her uzmanlık dalı için bu daldan beş asıl, üç yedek üye olmak üzere bilgisayar yöntemi ile kura usulüne göre birden fazla karma sınav jürisi oluşturulacaktır. Eskiden tıp fakülteleri ve dışında kalan eğitim hastaneleri eğitim verdikleri asistanlar için ayrı ayrı jüri oluştururken artık jürilerde fakülte öğretim üyeleri ve eğitim hastaneleri şefleri birlikte yer alacaktır.

11-Yabancı Ülkelerde Uzmanlık Eğitimi: Bu maddelerde yapılan düzenlemeler içinde, yeterlilik ve uzmanlık sınavı zorunluluğu getirildiği, ancak diğer asistanlardan farklı olarak üç sınav hakkı getirilmiştir. (Madde: 30,31,32)

12-Uzmanlık eğitim süreleri ve rotasyonları: Uzmanlık dallarındaki eğitim süreleri büyük ölçüde artıyor. 5'i dış hekimliği alanında olmak üzere toplam 44 uzmanlık dalının bazılarında isim değişikliği yapılırken, süreler 1 veya 2 yıl uzatıldı. Eğitim sırasında yapılan rotasyonlar ise Tıpta Uzmanlık Kurulu tarafından belirlenecektir. (Madde:22)

13-Kazanılmış haklar: Bu tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihten önceki mevzuata göre kazanılmış bulunan uzmanlık ve eğitim yetkisi hakları saklı tutuluyor. Tüzüğün yürürlüğe girdiği tarihte fiilen asistanlık yapmakta olanlar hakkında önceki tüzük hükümleri uygulanacaktır. Ancak bu asistanlar isterlerse, bu tüzük hükümlerine tabi olabileceklerdir. (Geçici Madde:1,2)

14-Uzmanlık dalları ile ilgili değişiklikler: 25 ana dalda köklü değişiklikler yapılmıştır. (Madde:22)

a. Tıp Tarihi ve Deontoloji, Tıbbi Parazitoloji, Fizyopatoloji ve Tıbbi Ekoloji ve Hidroklimatoloji ana uzmanlık dalları kaldırılmıştır.

b. İç Hastalıkları, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ve Göğüs Hastalıklarına Yoğun Bakım yan dalı eklenmiştir. Buna karşılık Anestezi ve Reanimasyon ana uzmanlık dalında yan dal olarak Yoğun Bakım yer almamıştır.

c. Tıp Tarihi ve Deontoloji tüzükten çıkartılmasına karşın temel bilimlerden olan Anatomi, Fizyoloji, Histoloji ve Mikrobiyoloji gibi ana uzmanlık dalları

tüzükte yerlerini muhafaza etmiştir. Bu çelişkiyi anlamak mümkün değildir.

d. Uzmanlık dallarının büyük bir bölümünde süreler uzatılmıştır.

e. Farmakoloji Anabilim Dalının Toksikoloji yan dalı getirilmiş ve süresi 3 yıl olarak belirlenmiştir. Buna karşın Adli Tıp ana uzmanlık dalında yan dal olarak getirilen Toksikolojinin süresi 2 yıl olarak belirlenmiştir. Bir ana dalda 3 yıl bir diğer ana dalda 2 yıl olarak sürenin belirlenmesi büyük bir çelişki olarak ortaya çıkmaktadır.

Sonuçta 29 yıl bekleyerek ortaya çıkan tüzük başta kendi ifadeleriyle Sağlık Bakanımız olmak üzere hiçbirimizi memnun etmemiştir. O halde bu tüzüğün uygulanışında da yasal sıkıntılar ve zorlukların bizleri bekleyeceği kaçınılmazdır.

Prof. Dr. Semih BASKAN
TTB-Uzmanlık Dernekleri
Koordinasyon Kurulu Başkanı,
Ankara